

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

PÁTÁ SEKCE

VĚC FORMINSTER ENTERPRISES LIMITED proti ČESKÉ REPUBLIC

(stížnost č. 38238/04)

ROZSUDEK
(spravedlivé zadostiučinění)

ŠTRASBURK

10. března 2011

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořízený úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.

Ve věci Forminster Enterprises Limited proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Dean Spielmann, *předseda*,

Elisabet Fura,

Karel Jungwiert,

Boštjan M. Zupančič,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Ganna Yudkivska,

Angelika Nußberger, *soudci*,

a Claudia Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 15. února 2011,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 38238/04) směřující proti České republice, kterou dne 22. října 2004 podala k Soudu obchodní společnost se sídlem na Kypru Forminster Enterprises Limited („stěžovatelka“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Rozsudkem vyneseným dne 9. října 2008 („rozsudek ve věci samé“) Soud rozhodl, že byl porušen článek 1 Protokolu č. 1. Soud zejména konstatoval porušení v důsledku nepřiměřeně dlouho trvajícího zajištění stěžovatelkou držených akcií v rámci probíhajícího trestního řízení (*Forminster Enterprises Limited proti České republice*, č. 38238/04, rozsudek ze dne 9. října 2008, § 77).

3. Stěžovatelka požaduje podle článku 41 Úmluvy spravedlivé zadostiučinění za způsobenou újmu a náklady řízení ve výši milionů eur.

4. Vzhledem k tomu, že otázka použití článku 41 Úmluvy nebyla připravena k rozhodnutí, Soud její projednání odložil a vyzval vládu a stěžovatelku, aby do tří měsíců k této otázce předložily svá písemná stanoviska a zejména aby Soud seznámily s případně uzavřenou dohodou [tamtéž, § 80 a odst. 3 písm. b) výroku rozsudku].

5. Strany sporu nedospěly v otázce spravedlivého zadostiučinění k dohodě.

6. Stěžovatelka i vláda předložily svá písemná stanoviska.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

7. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Majetková škoda

8. Stěžovatelka požaduje náhradu majetkové škody ve výši 704 752 000 korun českých (Kč). Tento nárok dokládá znaleckým posudkem, jehož výpočet vychází z hodnoty akcií v roce 1999 snížené o hodnotu těchto akcií v současné době a zvýšené o úrok z finanční

částky hypoteticky získané prodejem v případě, že by akcie byly prodány v první den zajištění. Znalecký posudek dále obsahuje graf, podle něhož byla cena akcií od začátku roku 2001 do května 2007, kdy byl posudek vypracován, víceméně stabilní.

9. Vláda podotýká, že porušení, které Soud konstatoval v rozsudku ve věci samé, se týkalo výlučně nepřiměřené délky zajištění akcií. Je přesvědčena, že mezi tvrzenou škodou a konstatovaným porušením neexistuje příčinná souvislost. Vláda poznamenává, že vlastnictví akcií je předmětem dosud probíhajícího soudního sporu, a předkládá dokument, na jehož základě správce konkursní podstaty investičního fondu TREND dne 25. července 2008 rozhodl o zahrnutí těchto akcií do konkursní podstaty. Podle názoru vlády by proto kompenzace jakékoli tvrzené majetkové škody nebyla ničím jiným než pouhou spekulací, neboť není jasné, kdo je vlastníkem akcií.

10. Vláda dále vyvrací přesnost a pravdivost znaleckého posudku, o který stěžovatelka opírá svůj požadavek na náhradu majetkové škody. Předkládá jiný znalecký posudek, jenž užívá stejnou metodiku výpočtu ztráty vzniklé stěžovatelce, avšak rozlišuje různá data, kdy se zajištění dostalo do rozporu s článkem 1 Protokolu č. 1. Posudek dochází k závěru, že i pokud by byl vzat v úvahu úrok z částky získané případnou smlouvou o prodeji akcií, nemohla stěžovatelce vzniknout škoda, jestliže by akcie prodala v době od dubna 1999 do vynesení rozsudku ve věci samé, neboť cena akcií trvale rostla. Vláda dále uznává, že zajištění akcií se vzhledem ke svojí délce pravděpodobně stalo nepřiměřeným opatřením již před vynesením rozsudku ve věci samé.

11. Soud připomíná, že na základě rozsudku, kterým shledá porušení Úmluvy, žalovanému státu zpravidla vzniká právní povinnost odčinit následky tohoto porušení tak, aby v co největší možné míře obnovil stav, který existoval před tímto porušením [viz *Papamichalopoulos a ostatní proti Řecku* (článek 50), rozsudek ze dne 31. října 1995, § 34, Série A č. 330-B]. Soud musí určit výši přiměřeného zadostiucinění podle vlastního uvážení a s přihlédnutím k tomu, co je spravedlivé [viz *Sunday Times proti Spojenému království* (č. 1) (článek 50), rozsudek ze dne 6. listopadu 1980, § 15, Série A č. 38]. Má-li být přiznána náhrada majetkové škody, musí stěžovatel prokázat, že existuje příčinná souvislost mezi porušením a tvrzenou finanční ztrátou [viz např. *Družstevní záložna Pria a ostatní proti České republice* (spravedlivé zadostiucinění), č. 72034/01, rozsudek ze dne 21. ledna 2010, § 9].

12. V rozsudku ve věci samé Soud rozhodl, že stěžovatelčino právo nakládat se svými akciemi bylo pozastaveno po dobu více než 11 let, čímž byla narušena spravedlivá rovnováha mezi obecnými zájmy společnosti a zájmy stěžovatelky. Soud tedy konstatoval porušení pouze z důvodu nepřiměřené doby trvání zajištění, které bylo jinak zákonné a sledovalo legitimní cíl. Soud považoval zajištění za nepřiměřené v den vynesení rozsudku ve věci samé. Neuvedl však, zda se zajištění stalo nepřiměřeným již v určitém okamžiku před vynesením tohoto rozsudku.

13. Znalecké posudky předložené stěžovatelkou a vládou se shodují v metodě výpočtu ztráty, která odpovídá snížení hodnoty akcií od určitého časového okamžiku. Soud je v zásadě připraven tuto metodu určení škody přijmout. Přesný výpočet tedy bude záviset na dni, kdy se zajištění kvůli své přílišné délce dostalo do rozporu s Úmluvou.

14. Soud v rozsudku ve věci samé neurčil, kdy přesně se délka zajištění stala nepřiměřenou. Pokud by k porušení došlo až v okamžiku vynesení rozsudku ve věci samé, nemohla stěžovatelka v tento jediný den utrpět žádnou škodu v důsledku poklesu hodnoty svých akcií. Zdá se však, že stěžovatelka i vláda se shodují na tom, že k porušení došlo někdy před rokem 2008. I kdyby se tak skutečně stalo, Soud se nedomnívá, že stěžovatelce vznikla nějaká škoda.

15. Jak prokázaly oba znalecké posudky, cena akcií je od roku 2001 víceméně stabilní; ve skutečnosti dokonce mírně stoupla. Stěžovatelce tedy nevznikla majetková škoda v důsledku toho, že v letech 2001 až 2008 nemohla své akcie prodat, a to ani s přihlédnutím k případnému úroku z finančních prostředků získaných jejich prodejem, neboť hodnota akcií vzrostla. Stěžovatelka mohla teoreticky utrpět určitou ztrátu v případě, že by akcie prodala přesně ve dnech, kdy v důsledku pohybů na trhu byla jejich cena na svém lokálním maximu. Závěr, že by stěžovatelka přesně v těchto dnech své akcie prodala, je však spekulativní a nemůže být základem pro přiznání náhrady majetkové škody.

16. Soud dodává, že stejně tak spekulativní a bez opory v rozsudku ve věci samé (viz *Benet Czech, spol. s r. o. proti České republice*, č. 31555/05, rozsudek ze dne 21. října 2010) by byl závěr, že délka zajištění byla v rozporu s Úmluvou již před rokem 2001.

17. Poznamenává však, že zajištění akcií i nadále trvá. Podle judikatury Soudu má stěžovatelka právo na kompenzaci ztrát přímo souvisejících se zjištěným porušením až do současného okamžiku, to jest do vynesení rozsudku o spravedlivém zadostiučinění [viz *Loizidou proti Turecku* (článek 50), rozsudek ze dne 29. července 1998, § 31, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-IV]. Soud však musí zároveň přihlížet k novým skutečnostem, jež nastaly po vydání rozsudku ve věci samé [viz *Shtukaturov proti Rusku* (spravedlivé zadostiučinění), č. 44009/05, rozsudek ze dne 4. března 2010, § 16].

18. Soud konstatuje, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 30. června 2010 bylo zajištění v rámci trestního řízení zrušeno, a to mimo jiné s odkazem na rozsudek ve věci samé. Soud dále konstatuje, že podle sdělení vlády jsou akcie i nadále zajištěny kvůli sporu o jejich vlastnictví, na které si od 25. července 2008 činí nárok investiční fond TREND. Spor o vlastnictví je novou záležitostí a novým důvodem pro zajištění akcií, který nebyl předmětem stávající stížnosti. Soud se jím proto v rozsudku ve věci samé nezabýval a ani nemohl zabývat. I kdyby tudíž stěžovatelce vznikla po vydání rozsudku ve věci samé v důsledku pokračujícího pozastavení akcií ztráta, Soud dospívá k závěru, že mezi touto ztrátou a porušením konstatovaným v rozsudku ve věci samé neexistuje příčinná souvislost. Náhradu škody proto nelze přiznat ani za toto období.

19. Soud dodává, že z jiného důvodu stěžovatelka náhradu majetkové škody nepožaduje.

20. Za těchto okolností Soud dochází k závěru, že stěžovatelka neprokázala existenci žádné finanční ztráty, která by mohla být v příčinné souvislosti se zjištěným porušením, a její nárok na náhradu majetkové škody proto musí být zamítnut.

B. Nemajetková újma

21. Stěžovatelka svůj nárok původně nevyčíslila a ponechala určení výše náhrady na úvaze Soudu. Poté požádala alespoň o minimální náhradu ve výši 150 000 eur za vážné poškození svého dobrého jména v mezinárodním obchodu.

22. Vláda namítá, že stěžovatelka neposkytla žádný důkaz o poškození svého dobrého jména v důsledku zajištění akcií ani o jakýchkoli obtížích při plánování a provádění své obchodní činnosti. Za přiměřenou náhradu považuje nanejvýš částku v rozmezí 3-10 tisíc eur.

23. Soud připomíná svoji judikaturu, podle níž nelze vyloučit možnost přiznání peněžité náhrady za nemajetkovou újmu i obchodní společnosti. V této souvislosti je třeba brát v potaz dobré jméno obchodní společnosti, nejistotu při rozhodování, zásah do řízení společnosti (jehož následky nelze přesně vyčíslit) a konečně, byť v menší míře, úzkost a obtíže způsobené členům řídicího týmu {viz *Comingersoll S. A. proti Portugalsku* [velký senát], č. 35382/97, § 35, ESLP 2000-IV; *Sovtransavto Holding proti Ukrajině* (spravedlivé

zadostiučinění), č. 48553/99, rozsudek ze dne 2. října 2003, § 79; a *Dacia SRL proti Moldavsku* (spravedlivé zadostiučinění), č. 3052/04, rozsudek ze dne 24. února 2009, § 60}.

24. Soud konstatuje, že stěžovatelka svůj požadavek odůvodňuje ztrátou dobrého jména. Soud má v první řadě pochybnosti o tom, zda existuje příčinná souvislost mezi zajištěním akcií v trestním řízení proti osobám, s nimiž není stěžovatelka nijak spojena, a jejím dobrým jménem. Avšak i pokud by zajištění samo o sobě mohlo mít negativní vliv na stěžovatelčino dobré jméno, Soud podotýká, že ve svém rozsudku dospěl k závěru o zákonnosti zajištění a o tom, že sledovalo legitimní cíl. Porušení bylo shledáno pouze v jeho nepřiměřené délce. Soud tedy nevidí žádnou příčinnou souvislost mezi tvrzenou ztrátou stěžovatelčina dobrého jména a nepřiměřenou délkou zajištění, kterážto představuje skutečnost zcela nezávislou na činnosti stěžovatelky.

25. Soud dále konstatuje, že stěžovatelka netvrdí, že by utrpěla jakoukoli jinou újmu relevantní z hlediska přiznávání náhrady za nemajetkovou újmu obchodním společnostem, jež se řídí zvláštními kritérii {viz *Comingersoll S. A. proti Portugalsku* [velký senát], rozsudek cit. výše, § 35}. Vzhledem k nedostatku informací o dopadu zajištění na obchodní aktivity stěžovatelky nemůže Soud sám dospět k závěru, že stěžovatelce vznikla nemajetková újma.

26. Z tohoto titulu se proto stěžovatelce ničeho nepřiznává a Soud je toho názoru, že výrok o porušení představuje sám o sobě dostatečné zadostiučinění za případnou nemajetkovou újmu, kterou stěžovatelka utrpěla.

C. Náklady řízení

27. Stěžovatelka požaduje na nákladech právního zastoupení a dalších výdajích, jako například nákladech na překlady v řízení před Soudem, částku 215 429 Kč (8 669 €). Předložila faktury z let 2006 a 2007 na celkovou částku 155 480,43 Kč (6 324 €).

28. Vláda tvrdí, že stěžovatelka věrohodně doložila pouze sumu 151 731,50 Kč (6 172 €), avšak z ní lze za nezbytně vynaloženou považovat pouze částku 88 263,50 Kč (3 590 €). Vláda proto souhlasí s náhradou ve výši 88 263,50 Kč (3 590 €).

29. Podle ustálené judikatury Soudu lze náhradu nákladů řízení podle článku 41 přiznat pouze tehdy, je-li prokázáno, že se jedná o náklady skutečně vynaložené, nezbytné a co do výše přiměřené. Náklady řízení lze dále přiznat jen v rozsahu, v jakém se vztahují ke zjištěnému porušení {viz *Scordino proti Itálii* (č. 1) [velký senát], č. 36813/97, § 283, ESLP 2006-V}.

30. Soud předně poznamenává, že stěžovatelkou požadované náklady zahrnují i čtyři cesty do Štrasburku, přičemž výdaje na tyto cesty činily 48 463,18 Kč (1 971 €). Soud nepovažuje tyto náklady za nezbytné, neboť ve věci se nekonalo jednání a řízení probíhalo pouze písemně. Veškerá podání vlády byla stěžovatelce zaslána.

31. Soud je s ohledem na složitost a objem dokumentů v projednávané věci přesvědčen, že účtovatelné hodiny a další náklady požadované stěžovatelkou přiměřeně odpovídají potřebě řádného právního zastoupení, avšak s výjimkou 8 687 Kč (353 €) za posouzení rozhodnutí o přijatelnosti, neboť takové rozhodnutí nebylo vydáno. S ohledem na skutečnost, že stěžovatelce zřejmě vznikly v souvislosti s touto stížností ještě další náklady po roce 2007, považuje Soud za přiměřené přiznat jí na náhradě nákladů řízení před Soudem částku 4 000 €.

D. Úrok z prodlení

32. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že závěr o porušení Úmluvy poskytuje sám o sobě dostatečné spravedlivé zadostiucínění za nemajetkovou újmu, která stěžovatelce vznikla;
2. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovatelce zaplatit ve lhůtě tři měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 4 000 € (čtyři tisíce eur) z titulu náhrady nákladů řízení a dále případnou částku daně; tato částka bude převedena na české koruny podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
3. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiucínění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 10. března 2011 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Claudia Westerdiek
tajemnice

Dean Spielmann
předseda